

Fra
Cathrine og Håvard Larsen Rykkje
Holmengata 12A
1394 Nesbru

Holmen, 12. mars 2021

Til
Asker kommune
Katrineåsveien 20
3440 Røyken

Vedr. sak 20/01582 Høring: Temaplan for barnehage og skolekapasitet

Vi viser til «Temaplan for barnehage og skolekapasitet», saksnr. 20/01582 som er ute på høring. Dette høringsinnspillet konsentrerer seg om Asker Nord generelt, og Mellom-Nes skole spesielt.

Vi viser også til høringsinnspill da forslag til kretsgrenseendringer var på høring i gamle Asker kommune høsten 2018; se vedlegg 1. Innspillene den gang belyste at kretsgrenseendringer fra Mellom-Nes skole mot Hvalstad skole var et særdeles dårlig alternativ. Dette var medvirkende til at politikerne i gamle Asker kommune valgte å avslå rådmannens forslag og vedtok at administrasjonen frem mot denne temaplanen skulle se på en del andre alternativer til kretsgrenseendringer.

Det er urovekkende at det er foreslått samme dårlige løsninger med kretsgrenseendringer som strategi denne gangen, til tross for at et stort politisk flertall i den gamle kommunen ønsket andre løsninger. En utbygging av Hvalstad for å løse kapasitet på Holmen/Nesbru mener vi er «**feil bygg - på feil sted - til feil tid**».

Det er også, til vår overraskelse, ikke foreslått noen avbøtende tiltak til de største ulempene med kretsgrenseendring fra Mellom-Nes mot Hvalstad, som eksempelvis splitting av søsken på ulike skoler og manglende tilrettelegging for trygg skolevei. Det er ikke fremlagt noen dokumentasjon på arbeidet med løsninger som kommunestyret vedtok at skulle utredes, jf. vedtak 1 i sak 20/19 på kommunestyremøte 09.04.2019. Det har gått nesten to år siden dette, noe som burde være tilstrekkelig med tid. Videre anses det som uansvarlig når det på informasjonsmøtet den 11. februar for Asker Nord informeres om at strategien er uendret, samtidig som man har unnlatt å ta stilling til/unnlatt å finne en løsning på de forholdene som medførte at politikerne ved forrige behandling forkastet forslaget. Man begår de samme feilene i tallmaterialet som påpekt i forrige runde og gir igjen politikerne feil beslutningsgrunnlag.

Det er ikke tegnet opp konkrete forslag til kretsgrenseendringer i denne temaplanen. Det kan likevel antas at det er de samme utfordringene som sist som vil gjøre seg gjeldende.

Ettersom situasjonen er relativt uendret, vises det til høringsinnspill av høsten 2018 som er vedlagt, hvor alle aspekter fortsatt er like aktuelle. Vi har i dette høringssvaret fokusert på de to temaene som var etterspurt i høringsbrevet:

- 1. Tematikk/problemstillinger som ikke er omtalt i temaplanen, som burde vært omtalt, eller som ikke er tilstrekkelig omtalt/utredet**
- 2. Strategiske forslag for å sikre kapasitet innfor hvert enkelt innsatsområde og eventuelt prioriteringer av forslagene**

1. **Tematikk/problemstillinger som ikke er omtalt i temaplanen, som burde vært omtalt, eller som ikke er tilstrekkelig omtalt/utredet:**

1.1. **Forslaget vil kunne splitte søsken på to ulike barneskoler**

– økt transportbehov i strid med kommunens målsetting

En splitting av søsken vil kunne bidra sterkt til risiko for at barn blir utrygge, mistilpassede, og som igjen kan gi negative effekter knyttet til gode læringsforutsetninger i skolen. I tillegg kan splitting medføre unaturlige og uholdbare familiesituasjoner ved at foreldre tvinges til å velge hvilket barn man skal følge opp på ulike skolearrangementer som 17. mai, skoleavslutninger mv. Også den daglige logistikken vil bli vesentlig forverret for rammede familier og utvilsomt medføre økt transportbehov i strid med kommunens målsetting.

Det vises til vårt tidligere høringssvar, som omtaler at det vanskelig lar seg gjøre å reise kollektivt mellom Hvalstad og Mellom-Nes for å hente barn på SFO, hvilket vil medføre økt andel bilreiser i strid med kommunens egen målsetting.

Jfr. avsnitt 2 og 4 i vedlegg 1.

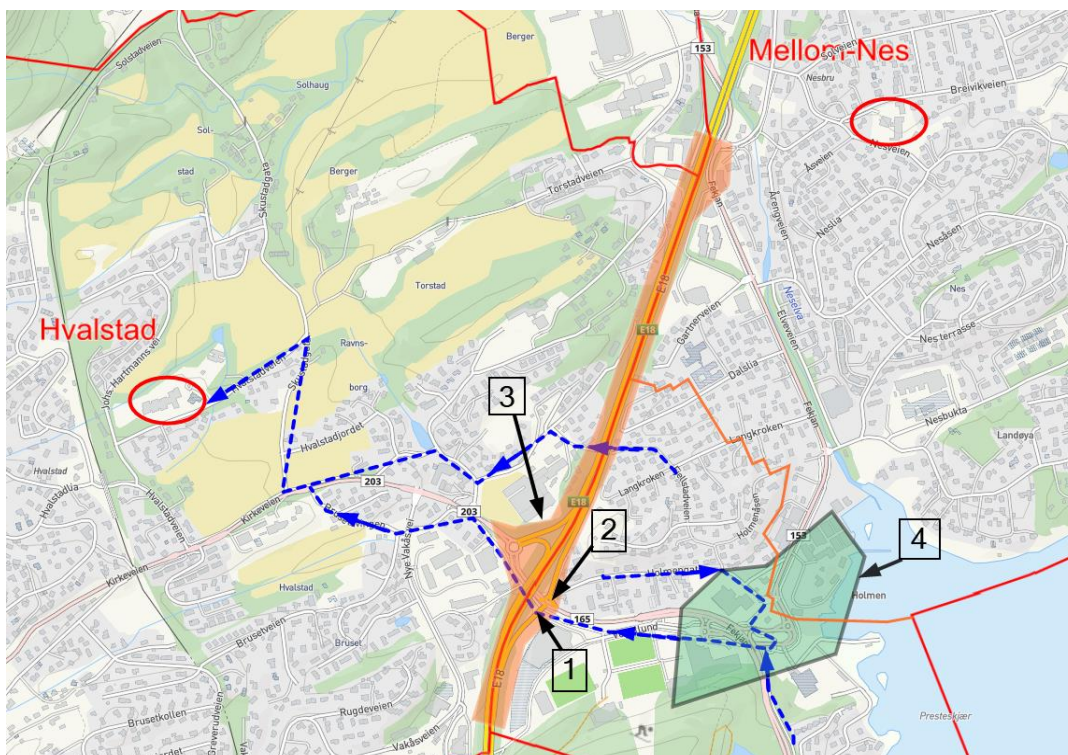
1.2. **Farlig skolevei for mange små barn i sannsynlig utskilt del**

- brudd på Opplæringsloven § 8 - 1

Korteste vei til Hvalstad skole for beboere på østsiden av E18 ved Holmen krysser både Fv 165 Slemmestadveien (fartsgrense 70 km/t) og en av Norges mest trafikkerte veier E18 (fartsgrense 90 km/t), samt akselerasjonsfelt og avkjøringsfelt til E18. Barna våre vil også på sikt måtte krysse et stort og farlig anleggsområde ved omlegging av E18, som etter planen vil vedvare i mange år. Det understrekes at dette var et av hovedargumentene til at politikerne skrinla løsningen om kretsending mot Hvalstad ved forrige behandling. Holmenkrysset har ikke blitt tryggere for skolebarn siden sist saken ble behandlet i 2018/2019.

Det å måtte tilby transport til barna (mange kan risikere å få lang skolevei utover 2 km i tillegg til at den er farlig) er ikke forenlig med kommunens målsetting om redusert transportbehov. Veiene i området er allerede preget av køer og forsinkelser, og det vurderes også rushtidsbom på Fekjan, som vil forverre fremkommeligheten mellom Holmen og Hvalstad.

Det er svært positivt på at det både i Temaplanen og i informasjonsmøtet avholdt 11. februar 2021 for Asker Nord understrekes/ble understreket at skoleveien mot Nesøya skole anses som farlig hovedsakelig på grunn av motorveien og at utnyttelse av ledig kapasitet på denne barneskolen således ikke vurderes benyttet innen skolekretsen. Det er imidlertid uforståelig hvordan den samme motorveien kan bli tryggere for skolebarna ved Holmenkrysset enn ved Slependskrysset. Akkurat denne kretsen i Asker Kommune er svært spesiell på kartet, med et smalt område inneklemt mellom to store barrierer; sjøen og motorveien. Nettopp derfor bør man finne løsninger internt i kretsen.

Figur 1: Ny skolevei, trafiksikkerhet og fremtidig anleggsområde

Referanse til nummererte piler på kart:

- 1: Skoleveien krysser avkjøringen til E18
- 2: Snarvei som krysser Slemmestadveien parallelt med påkjøringsrampe til E18
- 3: Anleggsområde for bygging av ny E18
- 4: Planlagt område for utvikling av Holmen som et nærsenter

Vi viser også til kunnskapsgrunnlaget side 28: "Ved endring av skolekretsgrenser må det tas med i vurderingen både forhold som kan føre til særlig farlig eller vanskelig skolevei for større grupper med elever eller at mange elever får uforholdsmessig lang vei til sin nærskole."

Jfr. avsnitt 5 i vedlegg 1.

1.3. Tallgrunnlaget er misvisende

Framskrivingene i temaplanen viser et mye større kapasitetsproblem enn det som er tilfelle. I prognosene vises det en overskridelse av kapasiteten på 53 elever i 2021, mens faktisk elevtall pr. dags dato kun er 6 flere enn reell kapasitet (som defineres som 85 % av maks kapasitet). I hele temaplanens varighet frem mot 2033 er det i prognosene ventet ytterligere 6 elever utover de 53 som er vist for 2021. Dette medfører at den største overskridelsen er på 12 elever uten noen kretsgrenseendring. Det ble opplyst på informasjonsmøte at prognosene også inkluderer større nye boligutbygginger i kretsen.

År	Antall elever presentert i temaplan 2021-2033 over (-) / under (+) teoretisk kapasitet, 381 elever	Framskrivning elevtall temaplan 2021-2033 ikke presentert	Nedjustert for priv./andre skoler, 5,3 %		Faktisk Antall elever (390) over (-) / under (+) teoretisk kapasitet, 381 elever	Faktisk antall elever (390) over (-) / under (+) maks tidligere elevtall, 393 elever	Faktisk antall elever (390) over (-) / under (+) kapasitet (28 elever pr. klasserom, totalt 448) ihht. kunnskapsgrunnlag
			Estimert antall elever over (-) / under (+) teoretisk kapasitet, 381 elever	Estimert antall elever over (-) / under (+) maks tidligere elevtall, 393 elever			
2021	-53	434	-30	-18	-6	6	61
2022	-50	431	-27	-15			
2023	-44	425	-21	-9			
2024	-51	432	-28	-16			
2025	-59	440	-36	-24			
2026	-51	432	-28	-16			
2027	-42	423	-20	-8			
2028	-44	425	-21	-9			
2029	-41	422	-19	-7			
2030	-41	422	-19	-7			
2031	-39	420	-17	-5			
2032	-40	421	-18	-6			
2033	-46	427	-23	-11			

Over kapasitet (-) = for få plasser
Under kapasitet (+) = ledige plasser

Gj.sn. Estimert 2021-2033

-24 -12

Kilde: Udir

Skoleporten - Elevar, lærarar, skolar

Enhet: Mellom-Nes skole

Mellom-Nes skole, Grunnskole, Elevar, lærarar, skolar, Offentlig, Alle trinn, Begge kjønn

Indikator og nøkkeltall	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021
Talet på elevar	388	379	382	372	366	372	387
- Fremskrivning 2018 og 2017 og 2021-2033**	IA	IA	IA	390	384	395	434
= Avvik (+ = overestimert / - = underestimert)				18	18	23	47
- Reell kapasitet Mellom-Nes skole (85% av kap)	381	381	381	381	381	381	381
= Avvik (+ = overestimert / - = underestimert)	-7	2	-1	9	15	9	-6
- Tidligere håndtert elevtall Mellom-Nes skole	393	393	393	393	393	393	393
= Avvik (+ = overestimert / - = underestimert)	5	14	11	21	27	21	6

** Fremskrevne tall er estimert antall elever i saksfremlegg saksnr. 18/7137/"Tillegg 2018- Strategi for barnehage- og skolekapasitet i Asker 2016-2028"/ Temaplan barnehage- og skolekapasitet 2021-2033 nedjustert for 5,3 % andel på private skoler/andre skoler.

Mangler ved tallmaterialet i Temaplanen er at man beregner ikke kapasitet ift. barnehagetallene som ved tidligere tallanalyser har vist seg å være det mest pålitelige fremskrivningsgrunnlaget vi har hatt i mange år. Elevtall estimert ut i fra antall barn folkeregistrert i skolekretsene (barnehagetall) er totalt utelatt i dette tallmaterialet, jf. s. 11 «Tillegg 2018 – Strategi for barnehage. Og skolekapasitet i Asker 2016-2028» samt beregning av kapasitet opp mot dette i vårt tallmateriale. Tall fra SSB viser stabilt antall barn i barnehageårene i de aller fleste deler av kretsen. Dette gir et helt annet bilde på hvilke skoler (særlig Mellom-Nes) som har for lite kapasitet eller ledig kapasitet og dermed også et feil beslutningsgrunnlag for politikerne.

I tillegg presenteres nå kun underkapasiteten og ikke de estimerte elevtallene, hvilket gjør det vanskeligere å se hvor kunstig høye disse estimatene egentlig er både ift. kapasiteten og faktiske elevtall. Det er heller ikke hensyntatt andel elever som velger å gå på Steinerskolen og andre private skoler, og selv om dette kan variere fra år til år vil det slå uheldig ut å ikke hensynta dette når kretsendinger for en krets som har en privatskole beliggende i selve kretsen ikke hensyntas i det hele tatt. Faktiske gjennomsnittstall over historiske år gir en god indikasjon, og over er det hensyntatt en prosentandel kommunen tidligere har lagt til grunn basert på erfaringstall. Vi ender da med et mindre antall man burde kunne håndtere på annet vis enn med kretsendinger med de forhold som inntreffer med farlig skolevei og økt transportbehov, splitt av søsken m.m. Slike lave tall burde kunne håndteres med optimalisering av eksisterende bygningsmasse/rehabilitering (Temaplan Eiendom) i stedet. Se avsnitt 2 under.

Dersom vi sammenligner med de ulike kapasitetstallene blir over-/underkapasitet for 2020/21 på Mellom-Nes som følger:

Reell kapasitet (85 %)/teoretisk kapasitet på 381 elever – 387 faktisk antall elever = -6 elever i underkapasitet (for få plasser)

Tidligere håndtert kapasitet på 393 elever – 387 faktisk antall elever = 6 elever i overkapasitet (ledige plasser)

Kapasitet (28 elever) på 448 elever – 387 faktisk antall elever = 61 elever i overkapasitet (ledige plasser)

Presentert i høringen – «Kapasitet sett opp mot framskrivninger»:

Reell kapasitet (85 %)/teoretisk kapasitet på 381 elever – 434 elever fremskrevet = -53 elever i underkapasitet (for få plasser)

Framskrivningene viser 53 elever i underkapasitet (for få plasser), ettersom de beregner ut i fra en framskrivning på 434 elever på Mellom-Nes skole i 2021. Framskrivningene for 2021 viser altså 47 (-53 elever vs. -6 elever) elever for mye, et år vi sitter med full kunnskap om faktisk antall elever på. Framskrivningene bommer altså nesten med et helt trinn i 2021. Spriket på beregningene ut ifra ulike kapasitetstall er med andre ord på over 100 elever (-53 elever estimert for lite elevplasser vs. 61 ledige elevplasser ift. total kapasitet mot faktiske elevtall i 2021), dvs. ca. en fjerdedel av kapasiteten på hele skolen.

De samme feilene som forrige gang gjøres om igjen (ikke barnehagetall, ikke hensyntatt andel på private skoler, for høye framskrivninger, for lav maks kapasitet), hvilket gir et feil beslutningsgrunnlag for politikerne. Dette fremstiller Mellom-Nes i et dårlig lys og som verre enn det egentlig er. Konklusjonen fra vårt tallmateriale står seg fortsatt/den samme som tidligere, jf. vedlegg 1 med hørings svar fra 2018, med kun en mindre underkapasitet på Mellom-Nes skole som bør løses på annet vis enn med kretsendringer (f.eks. mindre utbygging/vedlikehold/rehabilitering). Se avsnitt 2 under.

Er det virkelig nødvendig å innføre kretsgrenseendringer og sende barna våre på en farlig skolevei, når den største overskridelsen av reell kapasitet ihht. prognosene er 12 elever (hvilket ligger med god margin under maks kapasitet)?

1.4. Manglende korrelasjon mellom barne- og ungdomsskolekretser

I dag sogner barneskoleelever fra Nesøya og Mellom-Nes til Landøya ungdomsskole. Elever fra Hofstad, Hvalstad og Billingstad sogner til Torstad ungdomsskole. Mens Landøya ifølge prognosene har en ekstra kapasitet på mellom 40-90 elever i temaplanperioden, har Torstad manglende kapasitet på 20-110 elever. Det betyr at kapasitetsproblemet på Torstad er enda større enn Mellom-Nes, om tallene i prognosen legges til grunn. Likevel foreslås det barneskolekretsending til Hvalstad, som medfører flere barn som sogner til Torstad. Man søker altså å løse et tilsynelatende kapasitetsproblem på en skole, ved å bidra til et enda større kapasitetsproblem på en annen skole. Man løser en kapasitetsutfordring med å skape en ny kapasitetsutfordring. Samtidig strider dette imot den målsettingen som angis av kommunen selv om bærekraftighet og langsiktighet angitt i strategidokumentet. Barna blir «legobrikker» og det blir igjen vanskelig for familier å velge barnehage. Skal man bygge nettverk og trygge omgivelser for barna i den kretsen barna skal gå på barneskolen eller ungdomsskolen? Det er strengt tatt ikke nødvendig å behandle barna som «legobrikker» når det finnes gode alternative løsninger både rent praktisk og økonomisk, jf. løsninger under. Til og med barnehagene følger ungdomsskolekretsene.

1.5. Skoleutbygging der hvor boliger bygges eller er planlagt bygget

Innenfor ungdomsskolekretsen Landøya er det i dag to barneskoler. Nesøya og Mellom-Nes. De senere årene er både Nesøya og Landøya skoler bygget ut, mens Mellom-Nes ikke er bygget ut. Sistnevnte er også et stort pressområde, med planer om større leilighetsbygg på både kort og lang sikt og Holmenbyen som et kommende senter for nærmiljøet. Det synes merkelig at ikke også Mellom-Nes bygges ut (enten samme sted eller på ny tomt) slik at man

får et bedre tilbud til både barna og ansatte på Mellom-Nes samtidig som vi sikrer total skolekapasiteten innenfor kretsen, hvor etterspørselen og planene for nye store boligutbygginger er. Skolepolitikken og boligpolitikken må henge sammen. En utbygging av Hvalstad for å løse kapasitet på Holmen/Nesbru mener vi er «feil bygg - på feil sted - til feil tid».

1.6. **Mulighet for mindre utbygginger på Mellom-Nes og mangelfull utredning av muligheter for løsning internt i kretsen**

Det ble politisk vedtatt i forrige runde å se nærmere på muligheter for å øke kapasiteten på Mellom-Nes skole. Etter det vi kjenner til er det kun utredet en omfattende utbygging på Mellom-Nes til 3-parallell skole, og ikke noen utbygginger av mindre omfang, selv om det ble politisk vedtatt at administrasjonen skulle se på disse muligheter. Det er ikke dokumentert hvor aktivt administrasjonen har prøvd å få til dette. Det vises til vedtak om utredning av muligheter om utvidelse av kapasitet på Mellom-Nes Skole jf. vedtak 1 i sak 20/19 på kommunestyremøte 09.04.2019. Det må fremlegges bedre dokumentasjon på hva som er blitt utrettet ila disse to årene. Å sende barna over motorveien til Hvalstad skole som blir utvidet for 300 mill. kr. virker ekstremt tvilsomt når informasjonen tilsier at administrasjonen ikke har vurdert alle mulige løsninger.

1.7. **Nærskoleprinsippet og skolekretsgrense - Opplæringsloven §8-1**

Tilhørighet til Holmenbyen må prioriteres, jf. nærskoleprinsippet.

Det vises til Utdanningsdirektoratet sin tolkningsuttalelse (<https://www.udir.no/regelverkstolkninger/opplaring/Narskole-og-skolekretsgrenser/Narskoleprinsippet-og-skolekretsgrenser/>), hvor de har svart på spørsmål om forholdet mellom nærskoleprinsippet som individuell rettighet og kommunenes adgang til å fastsette forskrift om skolekretsgrenser.

Elever i grunnskolen har rett til å gå på nærskolen. Dette følger av opplæringsloven § 8-1 første ledd første punkt, der det står at elevene "har rett til å gå på den skolen som ligg nærast eller ved den skolen i nærmiljøet som dei soknar til." Begge formuleringene, "nærast" og "soknar til", omhandler samme vurderingstema, nemlig hva som skal regnes som nærskolen.

Hva som skal regnes som nærskolen avgjøres av en rekke forhold omtalt i opplæringslovens forarbeider, jf NOU:18 1995 og Ot.prp. nr. 46 (1998-1999). Det skal tas utgangspunkt i geografi, men også andre objektive forhold som topografi og farlig skolevei er relevante hensyn. I tillegg kan det legges vekt på subjektive forhold som at eleven har søsken på skolen.

Forskrift om kretsgrenser skal være i samsvar med nærskoleprinsippet slik det kan tolkes ut fra lov og forarbeider, jf § 8-1 første ledd første punkt, samt NOU:18 1995 og Ot.prp. nr. 46 (1998-1999). Det ligger ikke innenfor det kommunale handlingsrom eller selvstyre å fastsette forskrifter i strid med nærskoleprinsippet. Det er imidlertid en svært begrenset adgang til å legge vekt på kapasitet, både ved avgjørelsen av enkeltsaker og ved fastsettelse av forskrift om skolekretsgrenser. Etter Utdanningsdirektoratets vurdering blir det først aktuelt å legge vekt på kapasitet når det kan dokumenteres at en skole er full. Tallene for Mellom-Nes viser at skolen ikke er full. I nærskolesaker, og ved fastsettelse av forskrift om skolekretsgrenser, kan det i utgangspunktet ikke legges vekt på fremtidige kapasitetsproblemer, uansett hvor dokumentert disse skulle vise seg å være. Dette innebærer at kommunen må fylle opp skolene hvert år med de elevene som etter

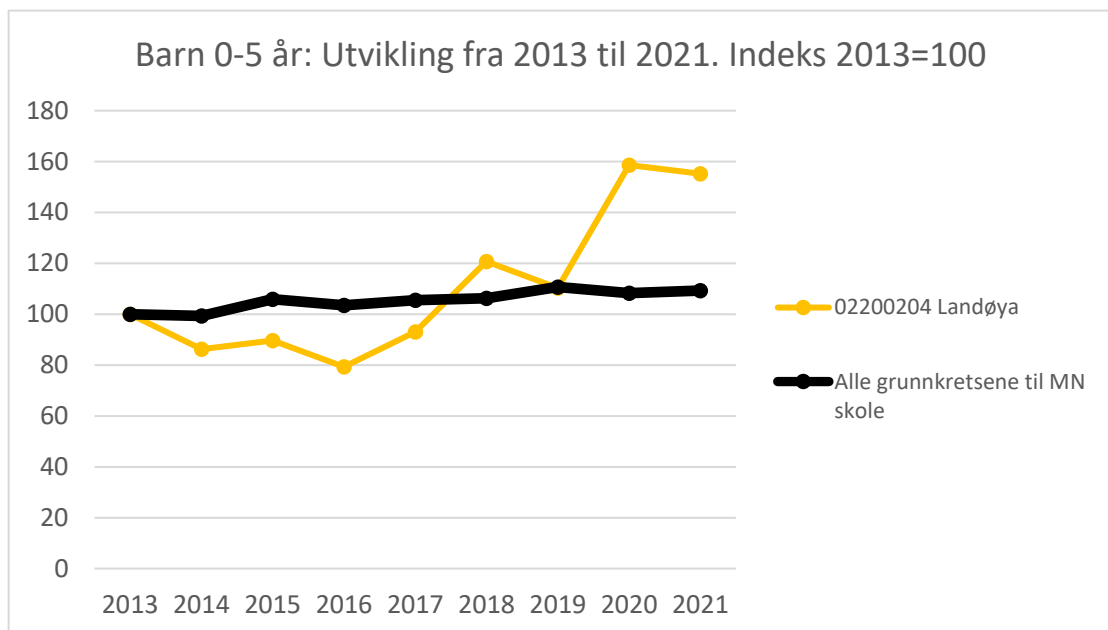
nærskoleprinsippet hører til den enkelte skole.

2. Strategiske forslag for å sikre kapasitet innfor hvert enkelt innsatsområde og eventuelt prioriteringer av forslagene:

2.1. Avvente større utbygginger inntil kapasitet er sikret på lang sikt

Utbyggingen av 30 boliger på tidligere Holmen Yatchverft i Nesbukta ble gjennomført tross rekkefølgebestemmelser med krav til skolekapasitet, som ikke var innfridd på tidspunktet byggetillatelse ble gitt. En gjennomgang av Statistisk sentralbyrås statistikk for befolkningstall for grunnkretsene som tilhører Mellom-Nes skole viser at 5 av 6 kretser har hatt en reduksjon, nullvekst eller beskjeden økning i antall barn i barnehage og barneskolealder, mens Landøya grunnkrets har hatt en økning på 44 % (+16 stk) og 16 % (+12 stk.) for hhv. barnehagebarn og barn i skolealder. Økningen har kommet i årene 2020 og 2021, dvs. etter at det ble flyttet inn i de nye boligene på Nesbukta. Dette fremkommer tydelig av figuren under.

Rekkefølgekravene må overholdes og barna skal sikres en nærskole med trygg skolevei med en tettstedsutvikling som tilrettelegger for tilhørighet, jf. Temaplan side 18.

2.2. Helhetlig planlegging av skolekapasitet og boligutbygginger på både kort og lang sikt

Det synes uforståelig at en strategi for skolekapasitet frem til 2033 ikke inkluderer skikkelige løsninger som tilrettelegger for den store boligutbyggingen som planlegges i den fremtidige Holmenbyen, hvorav en del av denne utbyggingen allerede ligger innenfor dette strategidokumentets tidsperspektiv. Det ville være urimelig å forvalte skattepengene slik at man allokterer en vesentlig sum på 300 mill. kr. til utvidelse av en barneskole på Hvalstad som genererer store utfordringer i forbindelse med kretsgrenseendringer nevnt over. En reallokering av en andel av disse midlene til Mellom-Nes krets for å unngå kretsgrenseendringer herfra, fremstår som et godt alternativ.

Om kretsgrenseendringer er den eneste ønskelige løsningen frykter vi at det må foretas flere kretsendinger med årene etter hvert som boliger bygges ut, som vil spise seg stadig nærmere Mellom-Nes skole, og skape mye splid i nrområdet. Skolekapasiteten bygges ut et

helt annet sted enn der boligene skal bygges. Vi mener at eneste fornuftige strategi er å planlegge for en helt ny skole i tilknytning til Holmenbyen. Andre alternativer kan være oppkjøp av tomt, todelt barneskole på gammel tomt Mellom-Nes og Landøya for å kunne dekke opp kapasitetsbehovet for de utbygginger som ligger i fremtiden (fungerer for Steinerskolen og andre kommuner), muligheter på eksisterende tomt utenom full 3-parallell skole hvor det finnes flere alternativer som ikke er sett på eller nytt skolebygg på en helt ny tomt med mulig reallokering av midler fra Hvalstadutbyggingen som vil dekke inn fremtidig utbygging f.eks. Plantasjentomten (tomt med god størrelse, som ikke tar utsikt fra naboer, kan bygges et effektivt bygg der, god trafikkavvikling med nærhet til Fekjan).

Dette vil være i tråd med prinsippet som presenteres innledningsvis i temaplanen: Rett bygg – på rett sted - til rett tid. Det vil også være i tråd med målet om å «Etablere større og mer effektive enheter i sentrale områder». Når vi i tillegg vet at det er manglende kapasitet på ungdomsskolen Torstad og ledig kapasitet på Landøya synes ny skole i Mellom-Nes krets som den eneste fornuftige løsningen på lang sikt. På kort sikt viser tallene at det egentlig ikke er noe kapasitetsproblem på Mellom-Nes med mindre man bygger ut mange boliger i området.